

พิมพ์ครั้งที่ ๔

มะนาว

ปลูกกินเองได้
ปลูกขาย**ทำเงิน**

• กองบรรณาธิการเทคโนโลยีชาวบ้าน •

เปิดเผย**เทคนิคการปลูก**จากความสำเร็จของผู้เชี่ยวชาญ
ปลูกอยู่บ้าน-มีกินหน้าแล้ง ปลูกขาย-รายได้ดีกำไรคืนทุน
พร้อมชื่อ-เบอร์โทร.ผู้ปลูกและจำหน่ายกิ่งพันธุ์ **ล่าสุด!**

ตัวอย่าง มะนาว

ปลุกกินเองได้ ปลุกขายทำเงิน

ตัวอย่าง

มะนาว

ปลูกกินเองได้ ปลูกขายทำเงิน

กองบรรณาธิการนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน

กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน ๒๕๕๘

มะนาว ปลุกกินเองได้ ปลุกขายทำเงิน • กองบรรณาธิการนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน

พิมพ์ครั้งแรก : สำนักพิมพ์มติชน, กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

พิมพ์ครั้งที่สอง : สำนักพิมพ์มติชน, มิถุนายน ๒๕๕๖

พิมพ์ครั้งที่สาม : สำนักพิมพ์มติชน, พฤษภาคม ๒๕๕๗

พิมพ์ครั้งที่สี่ : สำนักพิมพ์มติชน, มกราคม ๒๕๕๘

ราคา ๑๘๐ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

กองบรรณาธิการนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน. มะนาว ปลุกกินเองได้ ปลุกขายทำเงิน. พิมพ์ครั้งที่ ๔.

กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๕๘. ๒๒๔ หน้า. ภาพประกอบ.

๑. มะนาว--การปลูก I. ชื่อเรื่อง

๖๓๕.๓๓

ISBN 978 - 974 - 02 - 1073 - 3

ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : อารักษ์ คคะนาค, สุพจน์ แจ่มเร็ว, สุชาติ ศรีสุวรรณ,
ปิยชนันท์ สุทวีทรัพย์, ไพรัตน์ พงศ์พานิชย์, นงนุช สิงหนตะ

ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : กิตติวรรณ เทงวิเศษ • รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ : รุจิรัตน์ ทิมวัฒน์

บรรณาธิการบริหาร : สุลักษณ์ นูนปาน • บรรณาธิการสำนักพิมพ์ : พัลลภ สามสี

บรรณาธิการเล่ม : สุพรรณิ สงวนพงษ์ • พิสูจน์อักษร : ศิริวิไล ปานสีทา

กราฟิกเลย์เอาต์ : กอวลัย เจนกิจณรงค์ • ออกแบบปก-ศิลปกรรม : ศศิธร แสงสรศรี

ประชาสัมพันธ์ : สุภชัย สุชาติสุธาวรรณ

หากท่านต้องการสั่งซื้อหนังสือเล่มนี้จำนวนมากในราคาพิเศษ

เพื่อมอบให้วัด ห้องสมุด โรงเรียน หรือองค์กรการกุศลต่างๆ

โปรดติดต่อโดยตรงที่ บริษัทงานดี จำกัด โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๓๕๓ โทรสาร ๐-๒๕๕๑-๙๐๑๒

สำนักพิมพ์มติชน

www.matichonbook.com

บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) : ๑๒ ถนนเทศบาลนามฤๅมล ประชานิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๐๐๒๑ ต่อ ๑๒๓๕ โทรสาร ๐-๒๕๕๑-๕๔๑๘

แม่พิมพ์สี-ขาวดำ : กองงานเตรียมพิมพ์ บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนามฤๅมล ประชานิเวศน์ ๑

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๐๐๒๑ ต่อ ๒๔๐๐-๒๔๐๒

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด ๒๗/๑ หมู่ ๕ ถนนสุขาประชาสรรค์ ๒ ตำบลบางพูด อำเภอบางกรือ

นนทบุรี ๑๑๑๒๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๔-๒๑๓๓, ๐-๒๕๕๒-๐๕๙๖ โทรสาร ๐-๒๕๕๒-๐๕๙๗

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนามฤๅมล ประชานิเวศน์ ๑

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๕๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๓๕๐-๓๓๕๓ โทรสาร ๐-๒๕๕๑-๙๐๑๒

Matichon Publishing House a division of Matichon Public Co., Ltd.

12 Tethsabannaruman Rd, Prachanivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วยหมึกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
เพื่อปกป้องธรรมชาติ ลดภาวะโลกร้อน และส่งเสริมสุขภาพของผู้อ่าน

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	๗
คำนำผู้เรียบเรียง	๙
๑. มะนาว เครื่องปรุงรสที่หาสิ่งทดแทนได้ยาก	๑๓
๒. พันธุ์มะนาวในวันนี้ของเมืองไทย	๒๓
๓. ปลูกมะนาวอย่างไรให้ได้ผลดี	๓๑
๔. เร่งรากด้วยกะปิ เทคนิคการตอนกิ่งมะนาวที่สวนวโรชา	๓๙
๕. มะนาวแป้นสิรินนท์ คุณภาพคับลูก	๔๗
๖. “มะนาวยักษ์” และ “เทพประทาน” พันธุ์ดี น้ำมาก ผลดก	๕๗
๗. “เอี่ยมแข็ง” มะนาวพันธุ์ดี สวนนครชัยศรี รายได้งาม	๖๕
๘. ปลูกมะนาวหน้าแล้งในวงบ่อซีเมนต์ ที่อาจสามารถ ร้อยเอ็ด	๗๓
๙. ปลูกลงดิน นอกฤดู ราคาดี ที่ท่ายาง เพชรบุรี	๗๙
๑๐. มะนาววงบ่อซีเมนต์ เชียงใหม่	๘๗
๑๑. “สังวาลย์ ชะเอมสินธุ์” ปลูกได้เปลือกบาง น้ำมาก นมเล็ก เมล็ดน้อย ที่ท่ายาง เพชรบุรี	๙๕
๑๒. ปลูกมะนาวในโอ่ง ทางเลือกใหม่ของผู้สนใจ	๑๐๕
๑๓. ปลูกมะนาวในคร้วเรือน อ.ประเวศ แสงเพชร หมอเกษตร ทองกวาว	๑๑๓
๑๔. สูตรสำเร็จมะนาวฤดูแล้ง	๑๑๗

๑๕. ปลุกมะนาวตาฮิตินอกฤดูในวงบ่อซีเมนต์	๑๒๗
๑๖. ปลุกมะนาวบนต้นตอส้มต่างประเทศ หนน้ำท่วม	๑๓๗
๑๗. ด่านเกวียน มะนาวเด่นของโคราช	๑๔๕
๑๘. บอย เทพจินดา ที่ร้องสวนมะนาวบ้านแพ้ว	๑๕๕
๑๙. มะนาวน้ำหอม ของดีเมืองลพบุรี	๑๖๓
๒๐. ผลิตภัณฑ์แปรรูป คุณประโยชน์ที่มากกว่ารสเปรี้ยว	๑๗๓
๒๑. ตลาดกลางการเกษตรทำยาง เพชรบุรี	
ศูนย์รวมการซื้อขายมะนาว	๑๘๗
๒๒. เคล็ดลับการขายอย่างมืออาชีพ ที่ตลาดสี่มุมเมือง	๑๙๓
๒๓. เมื่อ รศ.ดร.รวี เสรฐภักดี พูดถึง “มะนาว”	๒๐๑
๒๔. คำถามที่มักได้ยินเสมอเกี่ยวกับมะนาว	๒๑๑
๒๕. รายชื่อผู้ปลูกและจำหน่ายกิ่งพันธุ์มะนาว	๒๒๐

เอกสารอ้างอิง

๒๒๓

คำนำสำนักพิมพ์

ตัวอย่าง

กว่า ๒๐ ปีที่นิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้านส่งเสริมประสบการณ์ พบปะและลงพื้นที่ทางการเกษตร เข้าถึงแหล่งข้อมูลทั่วประเทศ เพื่อประมวลความรู้ทั้งเชิงทฤษฎี และปฏิบัติจากผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ด้วยความตั้งใจจริงที่จะมอบเทคนิควิธีการอัน น่าสนใจและแปลกใหม่แบบไม่มีแม่พิมพ์ เพื่อให้ผู้อ่านได้นำไปใช้ประกอบอาชีพ พัฒนา พืชผล ต่อยอดรายได้ และวิธีการจำหน่ายให้ผลผลิตไปถึงมือผู้บริโภคอย่างเต็มเม็ด เต็มหน่วย

สำหรับหนังสือ “มะนาว ปลุกกินเองได้ ปลุกขายทำเงิน” โดยกองบรรณาธิการนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน ได้รวบรวมข้อมูลอย่างเข้มข้นเป็นพิเศษ

ไล่ตั้งแต่พันธุ์มะนาวมากกว่าสิบสายพันธุ์ในประเทศที่นิยมปลูก เปิดกลเม็ดเคล็ดลับเทคนิคการปลูกแบบรอบด้านจากผู้ปลูกที่มีประสบการณ์ตรงในจังหวัดสุโขทัย ร้อยเอ็ด โคราช นนทบุรี เพชรบุรี หรือแหล่งปลูกมะนาวขึ้นชื่ออย่างที่บ้านแพ้วสมุทรสาคร

ในเล่มยังนำเสนอวิธีปลูกมะนาวแหวกแนว ซึ่งเป็นการทำเงินสร้างรายได้ อีกทางเลือกหนึ่ง ทั้งมะนาวพันธุ์น้ำหอมหรือการปลูกมะนาวหน้าแล้งอย่างไรให้มี

ประสิทธิภาพ กระทั่งการแปรรูปให้เป็นผลิตภัณฑ์มากมาย กลวิธีจัดจำหน่าย-ซื้อขายในตลาด เช่น ตลาดกลางท่าทาง ตลาดสี่มุมเมือง แลกเปลี่ยนมุมมองกันอย่างสนุกได้สาระ

แถมท้ายด้วย “รายชื่อผู้ปลูกและจำหน่ายกิ่งพันธุ์มะนาว” พร้อมเบอร์ติดต่อล่าสุด!

ข้อมูลอัดแน่นเข้มข้นอย่างนี้ ไม่เพียงเกษตรกรจะได้รับประโยชน์ไปแบบเต็มๆ เท่านั้น ท่านผู้อ่านที่สนใจสำหรับอ่านไว้เพื่อประดับเป็นความรู้ นำไปปลูกในพื้นที่เล็กๆ ภายในครัวเรือน ก็สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

นิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน ยังคงเป็นพื้นที่เปี่ยมด้วยสาระความรู้ และเป็นสื่อกลางให้กับเรื่องราวทางการเกษตรและอาหารที่ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญของประเทศไทย ซึ่งอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติและกำลังวิวัฒนาการเป็น “ครัวของโลก”

สำนักพิมพ์มติชน

คำนำผู้เรียบเรียง

ตัวอย่าง

นิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้านได้นำเสนอเรื่องราวหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นพืช สัตว์ การประมง การแปรรูป การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และอื่นๆ

เนื้อหาในแต่ละด้านจะมีผู้รับผิดชอบโดยตรง เพราะเหตุนี้ จึงมีผู้รู้ผู้เข้าใจ ทางด้านนั้นๆ เช่น เรื่องไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ผล การประมง สัตวบาล เมื่อมีองค์ความรู้ มีข้อมูล จึงมีการรวบรวมเป็นเล่มขึ้น เป็นต้นว่าเรื่องมะม่วง ขนุน ปลายงาม กบ สุนัข เป็นต้น หนังสือเหล่านี้มีการตอบรับจากผู้อ่านอย่างดียิ่ง

ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้านขึ้นมา ทีมงานได้ติดตามความ เคลื่อนไหวในแวดวงการเกษตรอย่างต่อเนื่อง

มะนาว เป็นพืชชนิดหนึ่งที่กองบรรณาธิการให้ความสนใจ ซึ่งพบว่าช่วงเดือน มีนาคม-เมษายนของทุกปีมะนาวจะมีราคาแพง ครั้นเข้าสู่เดือนสิงหาคม-กันยายน มะนาวมีราคาลดลงอย่างมาก เพราะปรากฏการณ์ดังกล่าว หน่วยงานของรัฐ เอกชน และเกษตรกร จึงพยายามหาทางแก้ไข ซึ่งมีความก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ

มีข้อมูลมากมาย หนังสือเล่มเกี่ยวกับมะนาวน่าจะออกมาวางแผงนาน แล้ว แต่รอกันนาน จนอายุของนิตยสารเดินทางมาถึง ๒๕ ปี หลายสิ่งหลาย

อย่างเด่นชัดขึ้น หนังสือ “มะนาว ปลุกกินเองได้ ปลุกขายทำเงิน” จึงอยู่ที่มือของท่านในขณะนี้

กองบรรณาธิการได้ตระเวนไปเก็บข้อมูลในหลายพื้นที่ซึ่งพบเรื่องดีๆ มากมาย มีเกษตรกรบางแห่งใช้กะปิแทนสารเร่งรากสำหรับตอนมะนาว เมื่อถามเกษตรกรที่เพชรบุรี เกี่ยวกับคุณสมบัติมะนาว ได้รับคำตอบว่า “ผิวกินเปรี้ยวไปถึงเมีย”

นอกจากทีมงานที่มุ่งมั่นแล้ว

ในหนังสือเล่มนี้ อาจารย์ประเวศ แสงเพชร หรือ หมอเกษตร-ทองกวาว มาเล่าเรื่องปลุกมะนาวในพื้นที่จำกัด

คุณพัฒนา นรมาศ ที่ปรึกษานิคมยสารฯ ก็มีเรื่องมะนาวในโอ่งมานำเสนอ

คุณทวีศักดิ์ ชัยเรืองยศ คนเก่งจากพีจีตร ก็ฝากเรื่องถึงเกษตรกรผู้สนใจหลายเรื่อง

ผู้ที่ไม่เคยสัมผัสมะนาว โดยการปลูกและดูแลรักษา จะดูเหมือนว่า...ไกลตัว แต่ใครที่ได้ใกล้ชิดพืชชนิดนี้ นอกจากจะมีเรื่องเล่าแล้ว การได้ลงมือปฏิบัติ จะเป็นความภาคภูมิใจไม่รู้ลืม

หนังสือ “มะนาว ปลุกกินเองได้ ปลุกขายทำเงิน” เป็นความตั้งใจอีกครั้งหนึ่งของกองบรรณาธิการ ที่อยากให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลิน เกิดแนวคิดแรงบันดาลใจ รวมทั้งนำไปปฏิบัติได้

ตัวชี้วัดว่าหนังสือสมบูรณ์มากน้อยเพียงใด อยู่ที่ผู้ประกอบการคุณทุกท่าน

กองบรรณาธิการ
นิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน

ตลาดผลไม้ มะนาว

ปลูกกินเองได้ ปลูกขายทำเงิน

กองบรรณาธิการนิตยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน

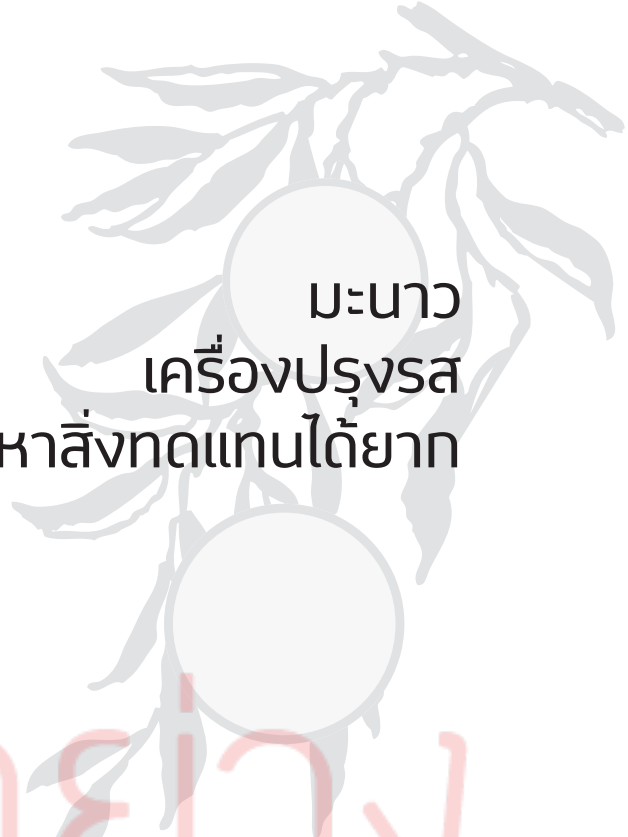

ตัวอย่าง

www.seeds.com

www.seeds.com

มะนาว เครื่องปรุงรส ที่หาสิ่งทดแทนได้ยาก

ตัวอย่าง

อาหารไทยที่มีเสน่ห์ล้ำลึก นอกจากวัตถุดิบที่ดีมีคุณภาพแล้ว ปฏิเสธไม่ได้ว่าเครื่องปรุงมีความหลากหลาย นอกจากทำให้รสชาติดีขึ้นแล้ว เครื่องปรุงยังมีคุณสมบัติเป็นสมุนไพรได้อีกด้วย

ในบรรดาเครื่องปรุงที่มีอยู่ มะนาวถือว่ามีบทบาทสำคัญมาก ลองคิดดู หากต้มยำกุ้งขาดมะนาว รสชาติอาหารที่ขึ้นชื่อของประเทศไทยคงไม่สมบูรณ์แบบ นอกจากใช้มะนาวปรุงรสต้มยำแล้ว อาหารอย่างอื่นก็จำเป็นต้องใช้มะนาวเช่นกัน อาทิ ต้มแซบ ยำ นึ่ง ตุ่น ปลา ผักไท ส้มตำ ลาบ และอื่นๆ

เนื่องจากมะนาวมีความสำคัญ เพราะต้องนำมาใช้ปรุงอาหารเป็นจำนวนมาก การผลิตจึงต้องให้เพียงพอต่อความต้องการ

งานปลูกมะนาวในยุคเริ่มแรกเข้าใจว่า ปลูกกันรอบๆ บ้าน เก็บผลผลิตใช้ในครัวเรือน

ต่อมาเมื่อมีการซื้อขายผลผลิตกันเป็นเชิงการค้า รูปแบบการปลูกจึงทำกันเป็นลำเป็นสันอย่างที่เห็นในปัจจุบัน

• ต้มยำกุ้ง ต้องใส่มะนาว

พื้นที่ปลูกมะนาวมีเพิ่มมีลด

จากข้อมูลของส่วนปฏิบัติการข้อมูลการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระบุว่า

ปี ๒๕๔๔ ทั้งประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกมะนาว ๒๕๐,๕๓๓ ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิต ๑๙๘,๔๒๘ ไร่ ผลผลิต ๒๒๔,๔๕๙ ตัน ได้ผลผลิต ๑,๑๓๑ กิโลกรัมต่อไร่ ผู้ปลูกขายผลผลิตได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๒๕.๙๙ บาท รวมมูลค่าผลผลิตทั้งประเทศ ๕,๘๓๓ ล้านบาท

ปี ๒๕๔๘ ทั้งประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกมะนาว ๑๑๓,๐๖๑ ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิต ๑๑๐,๒๘๒ ไร่ ผลผลิต ๑๗๓,๖๖๑ ตัน ได้ผลผลิต ๑,๕๗๕ กิโลกรัมต่อไร่ ผู้ปลูกขายผลผลิตได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๓๒.๑๐ บาท รวมมูลค่าผลผลิตทั้งประเทศ ๕,๕๗๕ ล้านบาท

ปี ๒๕๕๒ ทั้งประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกมะนาว ๑๐๒,๓๗๖ ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิต ๑๐๐,๘๙๘ ไร่ ผลผลิต ๑๕๒,๕๓๖ ตัน ได้ผลผลิต ๑,๕๑๒ กิโลกรัมต่อไร่ ผู้ปลูกขายผลผลิตได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๓๖.๓๐ บาท รวมมูลค่าผลผลิตทั้งประเทศ ๕,๓๕๗ ล้านบาท

เปรียบเทียบระหว่างปี ๒๕๔๔ กับปี ๒๕๕๒ พื้นที่ปลูกมะนาวลดลง พื้นที่ปลูกมะนาวที่ให้ผลผลิตแล้วลดลงเช่นกัน พื้นที่ให้ผลผลิตมะนาวปี ๒๕๔๔ ลดลง

จากปี ๒๕๕๒ เหลือ ๑๐๐,๘๙๘ ไร่ (ลดลง ๙๗,๕๓๐ ไร่)

แต่ผลผลิตต่อไร่ปี ๒๕๕๒ เพิ่มขึ้น เมื่อปี ๒๕๔๔ เกษตรกรไทยผลิตมะนาวได้ ๑,๑๓๑ กิโลกรัมต่อไร่ พอถึงปี ๒๕๕๒ เกษตรกรไทยผลิตได้ ๑,๕๑๒ กิโลกรัมต่อไร่

ราคาขาย เมื่อปี ๒๕๔๔ เกษตรกรขายได้ ๒๕.๙๙ บาทต่อกิโลกรัม

ราคาขาย เมื่อปี ๒๕๕๒ เกษตรกรขายได้ ๓๖.๓๐ บาท

ขายได้เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๔๔ กิโลกรัมละ ๑๐.๓๑ บาท

มะนาวที่เกษตรกรผลิต นำหนักอยู่ที่ ๑๒-๑๕ ผลต่อกิโลกรัม

หากมะนาว ๑๕ ผลต่อกิโลกรัม นำไปเทียบกับราคารปี ๒๕๕๒ เท่ากับว่า เกษตรกรขายมะนาวได้ผลละ ๒.๔๒ บาท (๓๖.๓๐ หารด้วย ๑๕)

สังเกตได้ว่าพื้นที่การปลูกมะนาวปี ๒๕๕๒ ลดลงจากปี ๒๕๔๔ ค่อนข้างมาก เพราะเหตุนี้เอง ทำให้ราคาผลผลิตมะนาวเพิ่มขึ้น จากกิโลกรัมละ ๒๕.๙๙ บาท เพิ่มขึ้นเป็นกิโลกรัมละ ๓๖.๓๐ บาท

ตัวเลขของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรยังระบุอีกว่า

ปี ๒๕๕๓ ประเทศไทยมีพื้นที่การผลิตมะนาว ๙๙,๓๐๑ ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิตแล้ว ๙๗,๗๖๙ ไร่ ผลผลิตทั้งหมด ๑๔๑,๔๕๐ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๑,๔๔๗ กิโลกรัม

ปี ๒๕๕๔ ประเทศไทยมีพื้นที่การผลิตมะนาว ๙๖,๐๕๖ ไร่ พื้นที่ให้ผลผลิตแล้ว ๙๓,๐๑๗ ไร่ ผลผลิตทั้งหมด ๑๒๐,๑๔๑ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๑,๒๙๓ กิโลกรัม

เพชรบุรี แชมป์ปลูกมะนาวมากที่สุด

จังหวัดที่ปลูกมะนาวมากที่สุดในประเทศไทยต้องยกให้จังหวัดเพชรบุรี โดยเฉพาะที่อำเภอท่ายางและอำเภอบ้านลาด รองลงมาคือจังหวัดสมุทรสาคร โดยแหล่งปลูกที่สำคัญอยู่อำเภอบ้านแพ้ว

ตัวเลขของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (สศก.) บอกไว้ดังนี้

ปี ๒๕๕๒ พื้นที่ปลูกมะนาวของจังหวัดเพชรบุรีมีทั้งหมด ๓๑,๔๕๐ ไร่ ให้ผลผลิต ๓๑,๒๗๗ ไร่ ผลผลิตทั้งจังหวัด ๖๙,๗๑๖ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๒,๒๒๙ กิโลกรัม

ปี ๒๕๕๔ พื้นที่ปลูกมะนาวของจังหวัดเพชรบุรีมีทั้งหมด ๓๑,๔๕๔ ไร่ ให้ผลผลิต ๓๐,๘๐๐ ไร่ ผลผลิตทั้งจังหวัด ๕๗,๑๓๔ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๑,๘๕๕ กิโลกรัม

สำหรับจังหวัดสมุทรสาคร มีข้อมูลดังนี้

ปี ๒๕๕๒ พื้นที่ปลูกมะนาวของจังหวัดเพชรบุรีมีทั้งหมด ๑๖,๐๘๙ ไร่ ให้ผลผลิต ๑๕,๘๙๐ ไร่ ผลผลิตทั้งจังหวัด ๒๓,๘๕๑ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๑,๕๐๑ กิโลกรัม

ปี ๒๕๕๔ พื้นที่ปลูกมะนาวของจังหวัดเพชรบุรีมีทั้งหมด ๑๖,๑๗๐ ไร่ ให้ผลผลิต ๑๕,๙๐๘ ไร่ ผลผลิตทั้งจังหวัด ๒๐,๕๖๙ ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๑,๒๙๓ กิโลกรัม

มะนาวถูก-มะนาวแพง เป็นเพราะอะไร

มะนาวจะออกดอกได้ ต้องมีความพร้อม เหมือนอย่างพืชชนิดอื่นๆ คือมีการสะสมอาหารแล้วมีสภาพแวดล้อมเหมาะสม จึงจะออกดอกและติดผล ตั้งแต่อดอกจนเก็บผลผลิตได้ใช้เวลา ๕ เดือน หรือมากกว่านี้เล็กน้อย แล้วแต่สายพันธุ์

ในสภาพธรรมชาติ มะนาวจะสะสมอาหารเมื่อช่วงฤดูฝน จากนั้นจะผ่านความแห้งแล้งช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน เมื่อฝนแรกลงมามะนาวก็ออกดอก ติดผล แล้วไปเก็บผลผลิตได้ช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม โดยปกติช่วงนี้มะนาวในตลาดราคาไม่สูง แต่อาจจะมียกเว้นเป็นบางปีที่สวนมะนาวถูกน้ำท่วม ราคาค่อนข้างสูงอย่างต่อเนื่อง

สาเหตุที่มะนาวมีราคาแพงช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายนนั้น ต้องนับย้อนหลังกลับคืน ๕ เดือน คือเดือนกันยายน-ตุลาคม สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมที่มะนาวจะออกดอก คือมีฝนชุก ต้นไม่ผ่านความแห้งแล้ง เมื่อไม่มีดอกเดือนกันยายน-ตุลาคม นับไปอีก ๕ เดือน คือเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ผลผลิตมะนาวจึงมีน้อย เพราะฉะนั้น ช่วงที่มะนาวมีน้อยจึงราคาแพง

นับย้อนหลัง ๕ เดือน ผลิตมะนาวนอกฤดู

เมื่อทราบว่ามะนาวที่พร้อมจะออกดอกต้องมีสภาพต้นและใบสมบูรณ์ ผ่านสภาพความแห้งแล้ง ได้รับอาหารและน้ำ รวมทั้งใช้เวลาในการออกดอกจนเก็บผลได้ ๕ เดือน เกษตรกรจึงใช้ปรากฏการณ์นี้นับย้อนหลังก่อนที่จะมะนาวจะแพงเป็นเวลากว่า ๕ เดือน โดยเริ่มเตรียมต้นก่อน จากนั้นจัดสภาพให้เหมาะสม แล้วจึงทำให้มะนาวออกดอก แล้วไปเก็บมะนาวได้ในเวลาที่ต้องการ

ในหนังสือเล่มนี้ ได้นำรายละเอียดตัวอย่างของเกษตรกรผลิตมะนาวนอกฤดู มานำเสนอหลายคนด้วยกัน ซึ่งแต่ละคนมีวิธีการผลิตที่แตกต่างกันออกไป ผู้สนใจ

สามารถนำไปปรับใช้ได้

งานผลิตมะนาวนอกฤดูมีต้นทุนเกิดขึ้นพอสมควร นอกจากทุนในการผลิตแล้ว ผู้สนใจต้องทราบรายละเอียดและวิธีการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของสายพันธุ์ อุปกรณ์ การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

นักวิชาการเกษตรมีความเข้าใจว่า การผลิตมะนาวนอกฤดูจะช่วยให้เกษตรกร มีรายได้เพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันก็ลดปัญหามะนาวขาดแคลนลงได้บ้าง แต่การผลิต มะนาวนอกฤดูเป็นการฝืนธรรมชาติ ที่ต้องมีความเข้าใจ และควรคำนึงถึงความ เหมาะสมและยั่งยืน

• มะนาวเป็นก่ายาง ทำการคัดเลือกสายพันธุ์โดยเกษตรกรในพื้นที่
ถือเป็นพันธุ์กรรมล้ำค่าในจังหวัดเพชรบุรี

คุณทวีศักดิ์ ชัยเรืองยศ นักวิชาการเกษตรอิสระ บอกว่า ปัจจุบันการผลิต มะนาวนอกฤดูทำได้ง่ายขึ้น นอกจากวัสดุอุปกรณ์แล้ว เรื่องเทคโนโลยีต่างๆ ก็ทันสมัย พันธุ์มะนาวที่ปลูกอยู่ในเมืองไทยทุกวันนี้ คุณทวีศักดิ์บอกว่า ๙๐ เปอร์เซ็นต์ ปลูกมะนาวแป้น ส่วนการนำเข้ามะนาวจากเขมรเป็นมะนาวหนังและมะนาวไข่

มะนาวไทยแพง

มะนาวจากเพื่อนบ้านทะลักเข้าทางชายแดน

ปริมาณมะนาวที่ออกสู่ตลาดมากนั้น โดยธรรมชาติอยู่ในช่วงฝนคือเดือน สิงหาคม-ตุลาคม บางปีมะนาวช่วงนี้ราคาถูกลงมาก ทำเอาเกษตรกรผู้ปลูกต้องถอดใจ ไม่ดูแลสวนของตนเอง ปล่อยให้ต้นตาย นี่เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พื้นที่ปลูกลดลง

เมื่อถึงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ปริมาณมะนาวออกสู่ตลาดน้อย ทำให้ราคามะนาวพุ่งสูง ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้เกษตรกรสนใจปลูกมะนาวกันมาก จนกึ่งพันธุ์ขาดตลาด ซึ่งในข้อเท็จจริงแล้ว หลังปลูกอย่างน้อย ๒ ปี ต้นจึงจะให้ผลผลิตอย่างต่อเนื่อง

ช่วงที่มะนาวขาดแคลนหรือมีน้อยที่สุดในเดือนมีนาคม-เมษายน จะมีชาวการนำเข้ามะนาวจากประเทศเพื่อนบ้านอย่างกัมพูชา ซึ่งเป็นเรื่องจริง ในข่าวมีคนตั้งข้อสังเกตว่า อาจจะเป็นมะนาวจีเอ็มโอก็ได้

คุณทวีศักดิ์ ด่วงทอง นักวิชาการเกษตรอาวุโส ที่ปรึกษานิคมยสารเทคโนโลยีชาวบ้าน พูดถึงการนำเข้ามะนาวจากเพื่อนบ้านว่า มีการนำเข้ามาทางชายแดนด้านอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ทางจังหวัดตราดก็มีเข้ามา รวมทั้งด่านช่องจอม อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

“มีการนำเข้ามะนาวมาในช่วงที่บ้านเรามะนาวขาดจริงๆ เป็นเพราะมะนาวบ้านเราราคาถูกกว่า ส่วนใหญ่ที่นำเข้าเป็นมะนาวหนัง ผลขนาดใหญ่ แต่ความหอมสู้มะนาวบ้านเราไม่ได้ สาเหตุที่มะนาวบ้านเราผลใหญ่ เป็นเพราะดินอุดมสมบูรณ์ นอกจาก “เขมร” แล้ว ที่ “ลาว” ผลก็ใหญ่เช่นกัน สังเกตดูได้ ปริมาณการปลูกบ้านเขายังมีไม่มาก เทคโนโลยีต่างๆ ก็สู้บ้านเราไม่ได้” คุณทวีศักดิ์กล่าว

ในส่วนที่มีข้อสงสัยว่ามะนาวกัมพูชาเป็นมะนาวจีเอ็มโอไหม คุณทวีศักดิ์บอกว่า เป็นไปไม่ได้ ที่มีอยู่เป็นมะนาวหนังและมะนาวโชรรรมดา เหมือนอย่างของไทยเราปลูกเมื่อหลายสิบปีก่อน

“จริงๆ แล้วมะนาวเขมรก็ไม่มาก แต่เขาขายถูก ประจวบกับบ้านเรามีน้อย เลยมีคนซื้อมาขาย มะนาวอีกที่หนึ่งที่น่าสนใจมากนั่นคือมะนาวที่ลาว ลูกใหญ่ ขนาด ๘ ลูก ๑ กิโลกรัม มีน้ำมาก กลิ่นดี เขาผสมพันธุ์ด้วยทรัพยากร” คุณทวีศักดิ์พูดถึงมะนาวในลาว

มะนาวช่วยให้อาหารมีกลิ่นหอม ชวนรับประทาน

บางช่วงที่บ้านเรามะนาวมีน้อย ขาดแคลน ได้รับคำแนะนำว่าให้ใช้เครื่องปรุงที่มีรสเปรี้ยวอย่างอื่นแทน ผู้สันทัดกรณีบอกว่า สามารถทดแทนในอาหารบางอย่างได้ แต่บางอย่างไม่สามารถทดแทนได้

อาจารย์โนมพรณ แก้วประพาฬ วิทยากรศูนย์อาชีพและธุรกิจมติชน

• อาจารย์โนมพรรณ แก้วประพาฟ

• ยำ อาหารรสแซ่บ มีมะนาวเป็นเครื่องปรุง

• มีส้มตำต้องมีมะนาว